

Ojos de Brujo presenteert in april een gloednieuwe plaat met wederom een keur aan flamenco, funk, hiphop en Indiase en Cubaanse ritmes. In Barcelona vertelden de twee slagwerkers van de groep uitgebreid over hun aanpak. 'Zang, gitaar, dans: bij ons zijn alle instrumenten percussief.'

tekst Elda Dorren

Ojos de Brujo

'We zijn ooit begonnen zonder drumstel.'

En dialoog tussen een beatboxende Maxwell Wright en het taconeo (hakkengestamp) van de flamencodanseres. Een indrukwekkende solo van drie bandleden op cajón, waarin stapsgewijs bongo's, conga's en drums worden geïntroduceerd. Of een compositie die begint met tangos, overgaat in Cubaanse son, en eindigt in een rumba Catalana: het is allemaal typisch Ojos de Brujo.

De inmiddels wereldberoemde mestizoband maakt naar eigen zeggen flamencorhiphop, maar doet zichzelf daarmee ernstig tekort. Rond de eeuwwisseling ontwikkelde de groep uit de Catalaanse hoofdstad een uniek muzikaal vocabulaire dat hen nog steeds tekent: dansbare rumbafunk met veel Indiase, Afro-Caribische en elektronische invloeden.

Duizelig

Die rijkheid aan muzikale input culmineerde in 2006 op hun voorlaatste studioplaat *Techari*. 'Dat was inderdaad een explosie van gecondenseerde

ideeën', zegt bandleider en percussionist Xavi Turull lachend in zijn appartement in hartje Barcelona. 'Ik kan me voorstellen dat de luisteraar daar soms duizelig van werd. Maar zo complex waren die ritmes niet. We mengden bijvoorbeeld tangos (een van de vier basisstijlen van de flamenco) met bhangra (populaire muziek uit het Indiase Punjab; red.), wat een hoop informatie lijkt, maar het in feite niet is. Het is meer de sensatie.

'De ruggengraat van onze muziek is steeds een flamencomathematica. We zijn totaal onthecht van de popmuziek. Binnen die basispatronen – met de ritmische complexiteit van de flamenco – introduceren we andere muzieksoorten, zoals funk, latin of Indiase muziek. Ieder van ons heeft zijn muzikale bagage, zijn eigen idioom uit andere muziekstijlen.'

Rijk

'We vormen een organisme, en maken muziek op een biochemische manier, om het zo maar te zeggen.

Niemand schrijft partituren. Soms heeft iemand een idee voor een groove, een gitaarmelodie of een cajónritme, of zelfs een abstract idee, en gaan we er als groep mee aan de slag. Iedereen heeft evenveel in te brengen. We hebben geen formule, alles is een experimenteel proces. Een langzaam, grinnikt hij, 'maar een rijk proces.'

De meeste ideeën ontstaan op tournee en worden op het podium uitgewerkt. 'Omdat we bijna fulltime onderweg zijn, is dat meestal hoe het gaat. Ineens lanceert iemand een bepaalde frase, en als je dat dubbelt, heb je ineens een thema. Die thema's muteren geleidelijk aan op het podium, totdat we er op de laptop mee aan de slag gaan. Onze muziek ontstaat on the road, organisch en online.'

Alleen voor de nieuwe cd, die waarschijnlijk *Aocaná* ('nu' in de zigeunertaal Caló) gaat heten – ten tijde van het interview was het productieproces nog in volle gang, onder meer op Turull's etage –, nam de groep voor het eerst een periode vrij. Afgelopen zomer verhuisden de meeste bandlede

naar een huis op het platteland, om de creativiteit te laten vloeien. 'Dat was ook wel eens fijn, voor de afwisseling. Wel zo rustig.'

Ritmegroep

De negenkoppige band kent op dit moment twee percussionisten, slagwerkcoördinator Xavi Turull – een expert op het gebied van Indiase en Afro-Cubaanse percussie – en beatboxer en slagwerker Maxwell Wright, die alles speelt van cajón en palmas (handklappen), conga's en udu, tot tar, riq en waterfles.

Maar ook elektronica-dj Panko brengt met zijn scratches en effecten ritme in het geheel, en uit de gitaar van Ramón Jimenez klinkt regelmatig de ventilador van de rumba Catalana, waarbij melodie en ritme tegelijkertijd worden gespeeld. De jonge Wright, die tot nu toe nog niets heeft gezegd, steekt van wal: 'Het taconeo van de danseres, mijn beatbox en mijn Indiase vocale percussie, het scatten

van Marina en de basgitaar: alle instrumenten zijn bij ons percussief. We zijn in essentie een ritmegroep.'

Op het podium staan bij Ojos de Brujo minimaal drie slagwerkers. 'Meestal is er een drummer, en Xavi en ik. We spelen steevast met dezelfde set: tabla, cajóns en andere kleine percussie nemen we zelf mee; drums, conga's en bongo's laten we door de zaal neerzetten. Het is eigenlijk een hele simpele set.

Verantwoordelijkheid

Minder simpel is de manier waarop de percussieve patronen in elkaar gevlochten worden. 'We spelen altijd op drie niveaus. De basis moet stevig zijn, dat is de groove, de energie van de funk of rock. Dan is er de latinpercussie. En als derde niveau het inkleuren van het ritme. Dankzij de flexibiliteit van de jazz en de nervositeit van de flamenco, heb je een groot bereik. Vergelijk het met een huis: je hebt de fundamenten, dan de muren, en als laatste de verf', lacht hij. 'Ik ben meestal de verf! En we zijn heel goed op elkaar ingespeeld en checken altijd waar de ander zit, wie op welk moment domineert en wie ondergeschikt is. Zo wisselen we elkaar ook af.'

Wright is de laatste jaren gegroeid als percussionist. 'In het begin had ik nooit de groove van een nummer kunnen dragen op het podium, maar inmiddels, met al mijn ervaring, durf ik die verantwoordelijkheid wel aan.'

Geen rockgeluid

Halverwege vorig jaar vertrok Sergio Ramos als drummer van Ojos de Brujo. Turull: 'En we hebben nog steeds geen vervanger voor hem. Voor de cd-opnamen hebben we daarom verschillende drummers uitgenodigd, zoals Horacio 'El Negro' Hernandez, flamencodrummer Roger Blavia en een jonge gast, Leo García. Maar de drums zijn voor onze muziek niet essentieel. Sterker nog, we zijn ooit begonnen zonder drumstel.'

Op hun allereerste plaat, *Vengue*, creëerde Ojos de Brujo de groove van hun rumbafunk met cajón, conga's en Indiase percussie. Ook speelt de groep zonder problemen flamenco en drum 'n' bass op

Xavi Turull: 'Rumbafunk met cajón, conga's en Indiase percussie. Flamenco en drum 'n' bass op tabla. Dat is waar we mee begonnen en daar gaan we nu weer naar terug.'

Oriana Eljabe

Freek van Din

De cd *Aocaná* komt op 17 maart uit in Spanje en een maand later in de rest van Europa. Op 7 april speelt Ojos de Brujo in Paradiso, Amsterdam. www.ojosdebrujo.com